

Seminář Umělecký seminář – vyšší gymnázium

Obsahové vymezení

Seminář Dějiny umění I. patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vychází ze vzdělávacího obsahu výtvarného a hudebního oboru. Svými cíli navazuje na výtvarnou a hudební výchovu v prvním a druhém ročníku vyššího gymnázia a vede žáka ke komplexnímu vnímání umění od jeho počátků až po současnost. Učí žáka vytvořit si názor na kulturu a umění. Vede žáka k samostatné tvorbě a pomáhá nalézat vztahy mezi jednotlivými druhy umění. Přispívá i k celkové orientaci ve světě. V průběhu výuky se žáci seznámí se základními hudebními a výtvarnými prostředky, postupy a technologiemi. Důležitou složkou je získání přehledu nejvýznamnějších uměleckých směrů, autorů a děl.

Seminář Dějiny umění I. nejvíce kooperuje s obory jako Český jazyk a literatura, Dějepis, Zeměpis, Základy společenských věd - filozofie.

Vzdělávání v oblasti Umění a kultura vede žáka k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných přesazích a vazbách. Takto pojímané vzdělávání je rozvíjeno tématem **Umělecká tvorba a komunikace**, které má integrativní charakter.

Hodnocení v semináři Dějiny umění vychází z těchto principů:

- výrazového - osobnost žáka
- výrazového - osobnost žáka
- tvořivého - výběr řešení
- zážitkového - zkušenost a prožívání
- dialogického - různé pohledy, individuální zkušenost

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena tato průřezová témata:

Mediální výchova (MedV)

- Role médií v moderních dějinách
- Mediální produkty a jejich významy

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Poznávání rozvoj vlastní osobnosti
- Sociální komunikace
- Spolupráce a soutěž
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- Žijeme v Evropě

Environmentální výchova (EV)

- Člověk a životní prostředí

Žák je veden k tomu, aby zejména:

- chápal význam emotivních a citových prožitků pro život
- se podílel na utváření tvůrčí atmosféry a příjemného prostředí pro práci a pobyt ve škole
- v rámci svých možností se snažil vyjádřit výtvarnými a hudebními prostředky
- chápal, že práce jedince může ovlivnit výsledek práce celé skupiny
- na základě poznání duchovních a kulturních hodnot současných i minulých si utvářel Společně branou poznání *Gymnázium, Blovice, Družstevní 650* nepředpojaté postoje k různým kulturám a společenstvím

nepředpojaté postoje k různým kulturám a společenstvím
- chápal význam uměleckého díla v historickém kontextu

Časové vymezení

Seminář Dějiny umění I. je realizován v třetím ročníku čtyřletého studia a v sedmém ročníku osmiletého studia. Časová dotace předmětu jsou dvě hodiny týdně. Předmět je výběrový.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v odborných učebnách výtvarné a hudební výchovy, a to v dvouhodinových blocích jednou týdně. Součástí výuky jsou návštěvy výstav, koncertů, divadelních představení, exkurze, výukové programy pořádané ZČG v Plzni.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- rozbořením uměleckých děl vede žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky a na jejich základě poznávali význam a přínos umění pro život člověka
- používáním obrazových a hudebních materiálů rozvíjí představivost a fantazii žáka
- formou samostatných referátů, přednášek, exkurzí a výukových programů rozvíjí v žácích představy o umělecké tvorbě
- formou dialogu vybízí žáky ke kladení si otázek o příčinách vzniku umění, jeho využití a odkazu
- praktickou činností vede žáky k práci s jednoduchými nástroji a přístroji

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- praktickou činností vede žáka k rozvíjení uměleckého a kulturního myšlení a řešení tvůrčích problémů
- formou diskuse vybízí k vyslovování soudů o kvalitě výtvarných prací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- formou diskuse vede žáky ke schopnosti jasně a srozumitelně formulovat vlastní názor na umělecké projevy jejich i ostatních, používat odborné výrazy vycházející z výtvarné a hudební teorie

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- formou dialogu vede žáky k citlivému hodnocení prací vytvořených druhými lidmi, k podřízení se zájmu skupiny, k potřebě efektivní spolupráce
- praktickou činností s využitím přednášek, výstav, koncertů, divadelních představení, exkurzí ukazuje žákům pravidla společenské etikety

Kompetence občanská

Učitel:

- svým příkladem, formou referátů, výukových programů a diskuzí vede žáky ke správnému chápání ochrany životního prostředí, přírody a kulturních památek jako jejich občanské povinnosti a k aktivnímu vystupování v jejím zájmu
- formou přednášek, exkurzí a výstav vede žáky k chápání důležitosti ochrany kulturních i přírodních památek
- formou referátů a diskuzí vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě umění

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- podporuje inovace, vlastní iniciativu a tvořivost žáků
- vede žáky k rozvržení jejich práce a řešení úkolů tak, aby dosáhli cíle úměrně času a vlastním silám
- vede žáky k dokončování aktivit, motivuje je k dosahování úspěchu
- učí žáky kriticky hodnotit dosažené výsledky
- názornými ukázkami vede žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce, k hodnocení jejich výsledků a k užívání nabytých dovedností v dalších souvislostech
- praktickou činností vede žáky k osvojování si technik různých řemesel a k rozvoji jejich zručnosti a trpělivosti

V semináři Dějiny umění I. jsou využívány jak klasické metody výuky, tak i metody a formy skupinové práce či projektové výuky.

Vzdělávací oblast: Vyučovací předmět: *Umělecký seminář I*

Ročník: Septima, 3. ročník

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák: Charakterizuje pojem dějiny umění, vysvětlí spojitost s historií</p> <p>Na základě konkrétních dokladů definuje vývoj člověka od procesu hominizace po objev zpracování železa identifikuje významné artefakty dokáže dle ukázek rozpoznat starověké civilizace</p>	<p>Žák: Vysvětlí souvislost historie a dějin umění Objasní hlavní mezníky v periodizaci dějin umění</p> <p>Umí vysvětlit s pomocí časové osy jednotlivá období a typické znaky společnosti Definuje společenskou hierarchii daných států a dokáže doložit umělecké artefakty významné pro danou oblast Vysvětlí první umělecké projevy a konkrétně vysvětlí použití umění</p>	<p>I. VYMEZENÍ POJMU DĚJINY UMĚNÍ, ÚVOD DO UČIVA Vymezení základních pojmů Rozvržení témat, plán práce</p> <p>II. UMĚNÍ PRAVĚKU A STAROVĚKU Paleolit, mezolit, neolit, eneolit, doba bronzová, doba železná; pravěké umění v českých zemích, Keltové, Germáni Egypt: architektura, sochařství, malířství, užité umění; helénismus; Mezopotámie: architektura, sochařství; umění Sumeru, Babylónie a Asýrie První hudební projevy</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur, multikulturní diskuse a přesahy Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p>	<p>Časové rozvržení nelze stanovit přesně, je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopností a zručnosti jednotlivých skupin. Hodnotí se snaha žáka osvojit si techniky výtvarné tvořivosti. Projekty jsou zařazovány v souvislosti s mezipředmětovými vazbami.</p> <p>Výstavy, koncerty, divadelní představení: - zařazovány aktuálně podle programu galerií, muzeí, divadel, orchestrů v Plzni, Blovicích popř. v Praze</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák: identifikuje významné artefakty a představí motivy, jež se uchovaly v následném kulturním dění</p> <p>vysvětlí vliv náboženské představy na formování kulturního diskursu Dokáže na základě ukázek definovat rozdíl mezi slohem románským a gotickým</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Definuje historické pozadí antického světa a jeho rozděleníUmí vysvětlit pojem antické dramaZná souvislost umění a náboženství <ul style="list-style-type: none">Dokáže časově zařadit období středověkuUmí rozpoznat gotický a románský slohS pomocí ukázek definuje hudební, výtvarné a architektonické prvky typické pro dané období	<p>III. UMĚNÍ ANTICKÉHO SVĚTA Umění starověké Kréty, kultura krétsko-mykénská; klasické Řecko: architektura, sochařství, keramika; helénismus; umění Etrusků; římská architektura, architektura užitková, sochařství, malířství</p> <p>IV. STŘEDOVĚKÉ UMĚNÍ – SLOH ROMÁNSKÝ A GOTICKÝ</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vysvětlí vliv humanismu na vývoj myšlení společnosti• Na konkrétních ukázkách je schopen definovat znaky renesance v jednotlivých uměleckých odvětvích• Rozpozná nejvýznamnější barokní památky• Na základě ukázky definuje znaky barokního období v jednotlivých uměleckých odvětvích	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozumí pojmu humanismus a dokáže tento směr definovat• Dle ukázek určí autora a dílo• Vysvětlí souvislost historických událostí se vznikem nového uměleckého slohu• Definuje historické pozadí barokního stylu (vládnoucí dynastie, církevní situace, život obyčejných lidí)• Vysvětlí vliv jezuitského řádu na fungování vzdělání	<p>V. RENESANCE Italská renesance – architektura, sochařství, hudba Malířství v Německu a Nizozemí Renesance v českých zemích</p> <p>VI. BAROKO Rozdíl mezi světovým a českým barokem Barokní architektura, sochařství, malířství Vývoj barokní hudby, vznik opery</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek, Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Vysvětlí vliv antiky na vývoj klasicismu a doloží na konkrétních příkladechPředstaví nejvýraznější české a světové památky klasicismuNa základě ukázek dokáže definovat znaky klasicistního umění ve všech jeho směrechIdentifikuje hudební ukázky a dokáže na jejich základě vyvodit znaky romantismu pro danou zemiPředstaví nejvýraznější památky daného období	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Dokáže charakterizovat dané historické obdobíCharakterizuje hudební formy a doloží na konkrétních ukázkáchRozpozná výtvarná, architektonická a sochařská díla včetně autorůJe schopen vysvětlit historické podmínky vzniku romantismu na základě svých znalostíNa základě ukázek dokáže pojmenovat hudební formy typické pro období romantismu	<p>VII. KLASICISMUS Vídeňský trojlístek – W,A,Mozart,J.Haydn,L.van Beethoven Klasicistní a empírová architektura, realistické malířství a sochařství Klasicistní hudba</p> <p>VIII. SVĚTOVÝ ROMANTISMUS vznik Národních škol v hudbě, malířství, sochařství, architektura</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace HV – notace a hudební formy MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozpozná ukázky hudebních děl a dokáže na jejich základě definovat hudbu české národní školy• Na základě ukázek identifikuje architektonické, malířské a sochařské prvky Národního divadla• Identifikuje významné památky a definuje hlavní znaky jednotlivých slohů• Na základě ukázek rozpozná konkrétní styl a definuje jeho hlavní cíle	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dokáže vysvětlit historické pozadí národního obrození a vysvětlí jeho vliv na české umění• Zná nejvýraznější osobnosti uměleckého i politického světa u nás• Umí definovat politickou situaci přelomu 19. a 20. století• Vymezí kritéria ovlivňující umělecké směry• Dokáže charakterizovat hudební formy a znaky vysvětlí na konkrétních příkladech• Umí najít charakteristické znaky výtvarného a architektonického umění	<p>IX. ČESKÝ ROMANTISMUS Česká národní škola, Národní divadlo národní obrození</p> <p>X. UMĚNÍ V POČÁTCÍCH 20. STOLETÍ Impresionismus, expresionismus, symbolismus</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace HV – notace a hudební formy MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace HV – notace a hudební formy MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, zsv - filozofie</p>	

Vzdělávací oblast: Vyučovací předmět: *Umělecký seminář II*

Ročník: Oktáva, 4. ročník

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Charakterizuje historickou situaci počátku 20. stoletíNa základě ukázek charakterizuje jednotlivé směry, jejich hlavní představitele a znakyDefinuje meziválečné období, vymezí hlavní historické události ovlivňující společenskou situaciDokáže na základě ukázek definovat jednotlivé směry a jejich hlavní znaky	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Vysvětlí souvislost historie a jednotlivých směrůObjasní hlavní historické mezníkyUmí vysvětlit politickou a společenskou situaci a její vliv na vývoj uměníDokáže vymežit pojmy umělecké a nonumělecké hudby	<p>I. Umění počátku 20. století Secese, futurismus, kubismus, naivní umění Česká a slovenská umělecká hudba</p> <p>II. Umění meziválečné Dadaismus, surrealismus Světová umělecká hudba</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur, multikulturní diskuse a přesahy Dějepis, český jazyk, ZSV - filozofie</p>	<p>Časové rozvržení nelze stanovit přesně, je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopností a zručnosti jednotlivých skupin. Hodnotí se snaha žáka osvojit si techniky výtvarné tvořivosti. Projekty jsou zařazovány v souvislosti s mezipředmětovými vazbami.</p> <p>Výstavy, koncerty, divadelní představení - zařazovány aktuálně podle programu galerií, muzeí, divadel, orchestrů v Plzni, Blovicích, popř. v Praze</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vysvětlí vliv politické situace na vývoj nonartificiální hudby• Na základě ukázek rozpozná jednotlivé směry a je schopen je charakterizovat • Vysvětlí vliv společenské a politické situace na vývoj architektury• Dokáže na základě ukázek definovat rozdíl mezi jednotlivými směry	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• Definuje historické pozadí vzniku nonartificiální hudby• Umí vysvětlit pojem nonartificiální hudba• Zná souvislost umění a společensko-politické situace • Dokáže časově zařadit jednotlivé směry• Umí rozpoznat funkcionalismus a postmodernismus• S pomocí ukázek definuje architektonické prvky typické pro daný směr	<p>III. Nonartificiální hudba Jazz, rock&roll, rock, folk, pop</p> <p>IV. Architektura v polovině 20. století Funkcionalismus, postmodernismus, artdeco</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, ZSV - filozofie</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, ZSV- filozofie</p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Vysvětlí význam hudebních forem pro jednotlivá stylová obdobíNa konkrétních ukázkách je schopen definovat znaky jednotlivých hudebních forem <ul style="list-style-type: none">Charakterizuje nejvýraznější náměty a symbolyDokáže vysvětlit vliv náboženství na výběr námětů	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Rozumí pojmu hudební forma a dokáže definovat hlavní zástupceDle ukázek určí konkrétní hudební formu <ul style="list-style-type: none">Umí definovat vybrané náměty a symbolyOrientuje se v atributech svatých a na základě ukázek je dokáže zařadit	<p>V. Hudební formy a nástroje Malá písňová forma, velká písňová forma, sonátová forma, mše, kantáta, fuga Dělení hudebních nástrojů</p> <p>VI. Náměty a symboly ve výtvarném umění Náměty a symboly, atributy svatých</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk, ZSV-filozofie</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek, Dějepis, český jazyk, ZSV - filozofie</p>	

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Na základě ukázek dokáže rozpoznat výrazné osobnosti artificiální hudbyOrientuje se v současné nonartificiální hudbě našeho regionuCharakterizuje historii a výrazné osobnosti DJKT Identifikuje výtvarné ukázky a dokáže na jejich základě určit autoraPředstaví nejvýraznější památky Plzeňska	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">Dokáže jmenovat výrazná hudební tělesa plzeňského regionuNa základě obrazových ukázek umí rozeznat koncertní sály Na základě ukázek je schopen určit významné památky Plzeňska a zařadit je do konkrétního uměleckého slohuDokáže jmenovat významné osobnosti a zařadit je do konkrétního uměleckého směru	<p>VII. Současná regionální hudební scéna Významné osobnosti artificiální a nonartificiální hudby, koncertní sály, orchestry, DJKT</p> <p>VIII. Regionální umění, muzea a galerie Významné osobnosti, galerie a muzea Plzeňska</p>	<p>OSV – práce v týmech a skupinách, diskuse, profilace názorů VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace MVK – inspirace uměním jiných kultur MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis, český jazyk,</p> <p>OSV – práce v týmech a skupinách VMEGS – inspirace uměním a kulturou zemí EU a světa; reakce na témata EU a globalizace HV – notace a hudební formy MEdV – archivace a digitalizace uměleckých památek Dějepis</p>	